

STATISZTIKUS KÁDERKÉPZÉS A MOSZKVAI GAZDASÁGSTATISZTIKAI INTÉZETBEN

Az Intézetet 1932-ben alapították s a Nagy Honvédő Háborúig (8 év alatt) kb. 900 felsőképzettséű statisztikust adott a Szovjetuniónak. A Nagy Honvédő Háború idején — a nehézségek ellenére — 1942—1945-ig 100 specialista végzett az Intézetben. 1945 végére már háromszor annyi diák tanult, mint a háború előtt, s most az Intézetnek több, mint 2000 hallgatója van.

Az 1950/51. tanévtől az Intézet 5 fakultásból áll:

1. Ipar- és közlekedésszisztiikai fakultás.
2. Mezőgazdaság- és kereskedelemstatisztiikai fakultás.
3. Demográfiai fakultás.
4. A számvitel- és számolási munkák gépesítésének fakultása.
5. Esti fakultás. (Ipar-közlekedés- és mezőgazdaság-kereskedelemstatisztiikai szakkal.)

A Moszkvai Gazdaságstatisztiikai Intézet magasan kvalifikált közgazdászspecialistákat nevel, akik alkalmasak arra, hogy a szovjet állami statisztika szerveiben felelősségteljes, komoly munkát végezzenek. Ennek a célnak megfelelően az Intézetben a hallgatók komoly politikai, közgazdasági és statisztiikai képzést kapnak.

A képzésben, a tanulmányi idő 5 évfolyamán keresztül, a főfigyelmet a marxizmus—leninizmus és a marxista—leninista politikai gazdaságtan oktatására fordítják. Ezzel fegyvert adnak a végző hallgatók kezébe ahhoz, hogy a szocialista statisztika számszerű adatait a szocializmus gazdaságtanának törvényszerűségei alapján tudják kiértékelni.

Alapos képzést nyújtanak a számvitel-statisztiikai tudományok elsajátításában, megtanítják a diákokat a tudományos analízisre s kétszer 2 és 1/2 hónapos gyakorlati munkán megismerkednek és közelebb kerülnek a szocialista statisztika mindennapos gyakorlati kérdéseihöz. (Az első gyakorlatot az alsóbb szerveknél, vállalatoknál végzik, a másodikat az irányító szerveknél: a Szovjetunió Központi Statisztiikai Hivatalában, a Szövetséges Köztársaságok Statisztiikai Hivatalaiban, Minisztériumokban, stb.)

Az alapos marxista—leninista képzést a következő előadások biztosítják: „Marxizmus—leninizmus alapjai“ két éven át, „Dialektikus és történelmi materializmus“ egy éven át, „Politikai gazdaságtan“ három éven át, „Politikai gazdaságtan elméleteinek története“ egy éven át, „Logika“, „Szovjet állam és jog alapjai“, „Népgazdaság története“, „Gazdasági földrajz“.

A fent felsorolt tárgyakon kívül a diákok még a következő előadásokat hallgatják: „Népgazdaság tervezése“, „Pénzügy és hitel“, „Számvitel elmélete“, stb.

A magasszínvonalú statisztikai képzést biztosítják az „Elméleti statisztika“ (másfél év), „Gazdaságstatisztika“ (két év), „Statisztika története“ és a többi ágazati gazdaságstatisztikai (ipar, mezőgazdaság, stb. szaknak megfelelően) előadásokkal és gyakorlatokkal. A statisztikai tárgyakon kívül igen nagy gondot fordítanak a matematika tanítására is. Másfél évig tanulnak a diákok matematikát (heti két óra előadás és két óra gyakorlat), amiből fél évig valószínűségszámítást hallgatnak.

Ma — a kommunizmus építésének idejében — különösen nagy figyelmet fordít a Szovjetunió kormánya a számvitel-statisztikai és számolási munkák gépesítésére, ami szintén sok magasképzettségű kádert kíván meg. Ilyen kádereket képeznek az Intézet gépesítési szakán, akik a fentemlített tárgyakon kívül mérnöki tárgyakat is tanulnak: ábrázoló geometriát, mechanika-elméletet, anyagok ellenállását, elektrotechnikát, mechanizmusok, gépek és gépelemek elméletét, számológépek és készülékek elméletét és szerkesztését, stb.

A hallgatók az utolsó év végén államvizsgát tesznek marxizmus—leninizmus alapjaiból, politikai gazdaságtanból és megvédik egyik szaktárgyukból (pl. iparstatisztika tárgyköréből) írt diplomamunkájukat. (A diplomamunka egy kb. 50—70 gépelt oldal terjedelmű dolgozat.) A végzett hallgatók okleveles közgazdák, kivéve a „gépesítés“ szakosokat, akiket közgazdász-mérnök elnevezés illet meg.

Nagy gondot fordít a szovjet felsőoktatás irányítása mellett az Intézet arra is, hogy lehetőséget adjon a legjobb képességű diákoknak arra, hogy már diákkorukban folytathassanak némi tudományos munkát. Ennek érdekében működnek az ú. n. diáktudományos körök. Ezeket a különböző tanszékek irányítják. Jelenleg 20 ilyen körben dolgoznak diákok. Ezekben a körökben a diákok a szovjet gazdaságtan aktuális kérdéseivel foglalkoznak, pl.: bővített újratermelés, népgazdasági mérleg, állóalapok, stb. A diáktudományos körök vezetői az Intézet docensei és professzorai. Felévenként általában egyszer tartanak az Intézetben diáktudományos konferenciát, melyen felolvassák a diáktudományos körökben készült legjobb dolgozatokat, megbírálják s megvitatják őket. Az intézeti konferenciákon kívül az intézeti tudományos körök résztvesznek a Moszkva városi diáktudományos konferenciákon is, ahol a különböző intézetek versenyeznek egymással a jó helyezéért. A Moszkvai Gazdaságstatisztikai Intézet az elmúlt tanévben a legjobb helyezettek közt foglalt helyet.

Az Intézetben aspiránsképzés is folyik. Az aspiranturán képezik a tudományos és tudományos-oktató kádereket. Az Intézetben a politikai gazdaságtani, marxizmus—leninizmus alapjai, gazdaságstatisztikai, elméleti statisztikai, iparstatisztikai, mezőgazdaságstatisztikai, demográfiai, számviteli és a gépesítési tanszéken képeznek aspiránsokat.

Az aspirantúra 3 évig tart. Az első másfél év alatt az aspiránsoknak le kell tenniük a kandidátusi minimum vizsgákat. Tekintet nélkül szakmájára, minden aspiránsnak le kell vizsgáznia dialektikus és történelmi materializmusból. A dialektikus és történelmi materializmus vizsgára az Intézet filozófia professzora készíti elő az aspiránsokat heti kétórás szemináriumokon és konzultációkon.

A szemináriumokon általában egy rövid (25—30 perces) előadást tart az egyik aspiráns a dialektikus és történelmi materializmus soronkövetkező témájából. (Pl. „A dialektika negyedik sajátossága; fejlődés, mint az ellentétek harca“, stb.) Az előadást az aspiráns a marxizmus—leninizmus klasszikus irodalma alapján írja meg, s igen sok aktuális példával világítja meg a Szovjetunió és a népi demokráciák életéből, valamint az imperialista országok kommunista pártjainak harcaiból, a gyarmati felszabadító mozgalmakból, stb. Az előadást a szemináriumon megvitatják, kiegészítik.

A szemináriumra való alapos felkészülésen, az előírt irodalom elolvasásán s a kiselőadások megtartásán kívül minden aspiránsnak egy kb. 50—60 gépelt oldalas referátumot kell írnia a Dialektikus és történelmi materializmus valamelyik témájából, pl.: „Népi demokrácia, mint a proletárdiktatúra egyik formája“, stb. Ha az aspiráns a fenti követelményeknek eleget tesz, vizsgára bocsátják, ahol vizsgáztató bizottság előtt tesz tanúbizonyságot felkészüléséről.

Ilyen alapos képzéssel éri el a Bolsevik Párt és a Szovjetállam azt, hogy tudóskáderei minden területen — így a statisztikában is — az egyedüli helyes világszemlélet, a dialektikus materializmus alapján állva tudják végezni tudományos kutató munkájukat s ez a biztos alapja a szocialista tudomány győzelmének a burzsoá „tudományok“ felett, s ugyanígy a szocialista statisztika győzelmének a polgári statisztika felett.

Ma már mindannyian tudjuk, hogy a statisztikusnak elsőrendű közzegadásznak kell lennie, mert csak így képes arra, hogy ne merüljön el a számok és táblázatok tömegeiben, hanem azok mögött meglássa a konkrét gazdasági jelenségeket. Csak így tudja a statisztikus hivatását betölteni, vagyis a birtokában lévő statisztikai adatokat dialektikusan, a társadalmi-gazdasági élet törvényszerűségeinek megfelelően, elemezni s a helyes következtetéseket levonni.

A Szovjetunióban, hogy a statisztikusok valóban kiváló közzegadások legyenek, nagyon nagy gondot fordítanak a statisztikus aspiránsok politikai gazdaságtani képzésére. Politikai gazdaságtanból a statisztikus aspiránsoknak szintén kell kandidátusi minimum vizsgát tenniük. A vizsga kötelező anyaga magába foglalja Marx, Engels, Lenin és Sztálin tanításait a különböző társadalmi formák társadalmi-gazdasági strukturájáról. Az anyag alapja és gerince természetesen a Tőke I., II. és III. kötete, valamint Lenin és Sztálin elvtárs tanításai az imperializmus és a szocializmus gazdaságtanáról. Politikai gazdaságtanból a vizsgára való előkészítés szintén szemináriumokon történik, melyeket az Intézet politikai gazdaságtan professzora vezet. Ezeket a szemináriumokon egy-egy aspiráns referátumát vitatják meg, s megbeszélik az egyes konzultációs kérdéseket. A referátumok pl. a következő címeket viselik: „Az imperializmus történelmi helye“, vagy „Szocialista újratermelés a Szovjetunióban“, stb. A referátumokra jellemző, hogy az aspiráns a marxizmus—leninizmus klasszikus irodalmán kívül igen sok friss, új irodalmat elolvas, újonnan megjelent brosrúákat, s ezekből sok új, érdekes statisztikai adatot, gyakorlati példát összegyűjtve gazdagítja, színesebbé, aktuálisabbá teszi a referátumban feldolgozott témát.

A statisztikusok alapos ideológiai (filozófiai és politikai gazdaságtani) képzettsége mellett természetesen szükség van arra, hogy a statisztikus jól ismerje és használni tudja a statisztika fontos segédeszközét, a matemati-

kát. Matematikából szintén vizsgáznia kell minden statisztikus aspiránsnak s erre a vizsgára az Intézet matematikai előadássorozattal készíti elő a vizsgázókat, féléven keresztül heti öt órában. Ezek az előadások már magas-színvonalú válogatott fejezetei a matematikának, melyek igen alapos elő-képzetségre épülnek fel, melyet az aspiránsok még diák korukban szereztek meg. Itt kibővítik ismereteiket a matematika azon módszereiről, melyeket a statisztikában alkalmaznak. A súlypontot ezekben az előadásokban az interpoláció különböző fajtái és a valószínűségszámítás képezik.

Az előadásokon a professzor megmagyarázza az aspiránsoknak, hogy egy-egy matematikai formula a gazdasági élet mely területén, milyen gazdasági jelenségeknél hogyan alkalmazható. Az előadások befejeztével az aspiránsok írásbeli és szóbeli vizsgát tesznek. A vizsgán pl. ilyen kérdések szerepelnek: konkrét példa népességszámlálási interpolációra; valószínűség és gyakoriság közötti összefüggés és különbség; hogyan alkalmazható a gazdasági életben a valószínűségszámításból jól ismert Csebisev-tétel, stb.

Ha a statisztikus aspiráns fenti tárgyakból az előírt követelményeknek megfelelt, akkor megszerezte azt az alaptudást, amivel már hozzákezdhet szakmájának tanulmányozásához. Így elsősorban minden statisztikusnak el kell sajátítania az elméleti statisztikát. Ebből a tárgyból is kell kandidátusi minimum vizsgát tenni. A vizsgára való készüléssel az aspiránsok kibővítik és elmélyítik diákkorukban szerzett elméleti statisztikai tudásukat. Megtanulják Marx, Engels, Lenin és Sztálin tanításai alapján a csoportosítás elméletét, a különböző mutatószámok és indexek helyes kiszámítási módszerét és alkalmazását, stb. Sokat foglalkoznak a burzsoá statisztikusok különböző — a kapitalizmus rendszerét védelmező — elméleteivel s a dialektikus materializmus és a marxista politikai gazdaságtan fegyverével megtanulják a burzsoá iskolák kritikáját, osztálytartalmuk leleplezését.

Nagy gondot fordítanak arra, hogy az aspiránsok megismerkedjenek a szocialista statisztika vitás problémáival, ezért kötelező anyagként szerepelnek a vizsgára a Vesznyik Sztatyisztyiki (Szovjetunió Központi Statisztikai Hivatalának folyóirata) mindazon cikkei, melyek a statisztika tárgyról és módszeréről szóló elméleti vitával foglalkoznak.

Az elméleti statisztikán kívül minden aspiráns alapos képzést kap a disszertációnak megfelelő szakstatisztikából (gazdaságstatisztika, iparstatisztika, mezőgazdasági statisztika, stb.) is. A szaktárgyakból már rendszeres előadás, szeminárium nincsen, hanem a megfelelő irodalom feldolgozása után az aspiráns rendszeres konzultációra jár tudományos vezetőjéhez az anyag egy-egy fejezetéből.

A kandidátusi minimum vizsgákra való készülés után — és közben is — az aspiránsnak pedagógiai munkát kell végeznie. Szaktárgyából kell vezetnie szemináriumot vagy gyakorlatot, minimálisan egy féléven keresztül heti két órában. A szeminárium-vezetés helyes módszerére, az anyag helyes felépítésére a tanszékvezető vagy helyettese tanítja meg az aspiránsokat. Minden szeminárium előtt a tanszék megadja a megfelelő szempontokat a szeminárium-vezetőknek. Szeminárium-vezetésen kívül minden aspiránsnak kell tartania — az aspirantúra idő második évében — ú. n. mintatanítást, amely minimum két előadással, azaz négy órából áll. Az előadás anyagát rendszerint a disszertációval kapcsolatos témák egyikéből adják. A mintaelőadást meghallgatja a tanszékvezető professzor és a tanszék összes dolgozója, majd a tanszéki értekezleten megbírálják. Az elő-

adást megkritizálják pedagógiai, ideológiai-politikai és szakmai szempontból. Nagy gondot fordítanak arra, hogy az előadás világos, könnyen érthető és jól jegyzetelhető legyen a diákok számára. Figyelemmel kísérik, szervesen kapcsolódott-e az anyag az előző előadás anyagához s technikailag jól felépített-e az előadás (főcím, alcímek, stb. — tehát az előadás vázlata jó-e). Megbírálják az előadót, hogy előadásában helyesen alkalmazta-e a dialektikus materializmust s hogy az előadott témákat kellőképpen magyarázta-e meg a marxista politikai gazdaságtan törvényszerűségeivel. Alapvető szempont az előadás megítélésénél az is, hogy az elméleti kérdéseket összekapcsolta-e megfelelően a gyakorlattal, valamint, hogy megfelelő kritikát adott-e a tárgyalt témában ismert burzsoá elméletekről s ismertette-e a hazai tudósok kutatómunkáját és eredményeit az adott témakörben. Megtanítják a tanszéki bírálókkal az aspiránst arra is, hogyan tudja az adott témában megtalálni azokat a rejtett lehetőségeket, melyekkel az előadást pártossá, agitatívá tudja tenni; melyeken keresztül lelkesíteni, mozgósítani tudja a hallgatókat a jobb tanulásra, alaposabb felkészülésre, a kommunizmus nagy építésére, a béke megvédésére.

Az aspiránsok alapvető feladata a kandidátusi minimumok sikeres letételén és a pedagógiai munka alapos elsajátításán kívül a tudományos munka, a disszertáció megírása. A disszertáció témáját az aspiráns maga választja ki, de jóvá kell hagyatnia először a tanszéki értekezleten, majd az Intézet tanácsülésén. A disszertáció témája beleillik a tanszék tudományos munkatervébe, tehát — bár az aspiráns önállóan dolgozik egy tudományos munkán —, mégis szervesen kapcsolódik munkáján keresztül a tanszék kollektív tudományos munkájához. A statisztikus aspiránsok disszertációs témaként választhatnak pl. egy-egy problémát az önköltségszámítás, vagy termelékenységszámítás, vagy mezőgazdasági indexek, népgazdasági mérleg, stb. köréből.

A téma megválasztása után az első feladat az alapvető irodalom elolvasása, hogy az aspiráns már jobban megismerje a témát s lássa, hogy nagyjából milyen kérdések tartoznak oda. Miután ezt elvégezte, elkészíti disszertációjának részletes tervét. A tervben pontosan megjelöli a fejezetcímeket, alcímeket, pontokat, stb. A terv elkészítésében segít az aspiránsnak tudományos vezetője, aki az illető tudományág doktora, a tanszék professzora. A disszertációs tervet a tanszéki értekezlet elé terjeszti az aspiráns, a tanszéki dolgozók megvitatják, esetleg helyenként megváltoztatják. Az aspiránsnak tervében meg kell jelölnie a pontos határidőket; vagyis, hogy egy-egy fejezettel, alfejezettel mikorra készül el. A tudományos vezető rendszeresen ellenőrzi ezt, s ezenkívül a tanszéki értekezleten is megvitatják a disszertáció addig elkészült részét. Az aspiráns rendszeresen jár konzultációra tudományos vezetőjéhez, ahol a nehezebb kérdéseket megbeszéli, és a tudományos vezető segít a megfelelő irodalom kiválasztásában is. Az aspiráns a disszertáció írása közben felmerült kérdésekkel a gyakorlatban is megismerkedik, elmegy néhány hétre, esetleg 1—2 hónapra valamely ipari, kereskedelmi vállalathoz, vagy kolhozba, szovhozba, minisztériumba, vagy a Szovjetunió Központi Statisztikai Hivatalába — a felmerült kérdés természetének megfelelően.

Mikor az aspiráns ilyen alapos munkával, tudományos vezetője és a tanszéki dolgozók segítségével befejezte disszertációját, a tanszéki dolgozók még egyszer elolvassák az egészet s tanszéki értekezleten megbírálják.

A bírálókat alapján az aspiráns még egyszer átdolgozza munkáját s ha a tanszék így — átdolgozott formában — elfogadta a disszertációt, akkor kiküldik a hivatalos bírálókhoz (opponensekhez). Mihelyt a hivatalos bírálók — akik más intézet professzorai — elkészültek bírálatukkal, sor kerül a disszertáció hivatalos megvédésére az Intézet tanácsa előtt. (Az Intézet tanácsa az Intézet professzoraiból s a tanácsba beválasztott intézeti tudományos dolgozókból áll.) A disszertáció címét s a védés időpontját — két hónappal a megvédés előtt — közzéteszik az újságokban, valamint igen gyakran a rádióba is bementik. Ezzel is biztosítja a szovjetállam, hogy az adott tudományos munkák a legszélesebbkörű, s a legtöbb szempontból kapjanak bírálatot. A bírálatra, illetve védésre nagyon sokan gyűlnek így össze az Intézet tudományos dolgozóin kívül. Eljönnek sokan a rokon közgazdasági intézetek tudományos munkásai közül, de szép számmal vannak jelen a gyakorlati élet szakemberei, akik gyakorlati munkájukon keresztül ismerik a disszertáció témáját. Eljönnek így elsősorban a Szovjetunió Központi Statisztikai Hivatalából, a különböző szakminisztériumokból, ipari, kereskedelmi vállalatoktól, kolhozokból, szovhozokból, a téma természetétől függően. A megjelentek szintén hozzászólnak a disszertációhoz, új, értékes szempontokat adnak az aspiránsnak további tudományos munkájához.

A bírálatok, hozzászólások után az intézeti tanács tagjai titkos szavazással döntenek el, hogy elfogadják-e a disszertációt. Ha a tanács elfogadta, akkor az aspiráns elnyeri az első tudományos fokozatot, a gazdaságtudományok kandidátusa lesz. Mint kandidátus valamelyik közgazdasági intézetben mint szaktárgyának előadója kezd dolgozni, vagy a gazdasági élet valamely szervébe (Szovjetunió Központi Statisztikai Hivatala, Szövetséges Köztársaságok Statisztikai Hivatala, valamelyik gazdasági szakminisztérium, Tervhivatal, stb.) helyezik vezető állásba. A Moszkvai Gazdaságstatisztikai Intézet eddig 35 ilyen kandidátust nevelt a szovjet felsőoktatás és gazdasági élet részére s az elmúlt, 1950/51. tanévben a Szovjetunió lehetőséget adott rá, hogy az Intézet ne csak a szovjetállamot, hanem a népi demokráciákat is gazdagítsa ilyen alapos képzettségű statisztikus káderekkel. Ez a tény is bizonyítja a Szovjetunió önzetlen segítségét a népi demokráciáknak.

A diákok és aspiránsok tudományos munkájának irányításán kívül a tanszéki dolgozók komoly tudományos munkát végeznek. Tanulmányokat, értekezéseket írnak s sokan résztvesznek tankönyvírás munkaközösségben, hogy a diákoknak a jó tankönyveken keresztül is megkönnyítsék tanulmányi munkájukat. Sokat dolgoznak a tudományos munkások a gyakorlati élet által felvetett problémákon. A szovjet tudósok tudományos munkájának legalapvetőbb tulajdonsága, hogy nem a mindennapi élettől elszakított, hanem a gyakorlattal szervesen egybefonódott. Erre két példát lehet megemlíteni: Az Intézet „Népgazdasági tervezés“ tanszékének dolgozói elkészítették az egyik moszkvakörnyéki kolhoz konkrét öt éves tervét, az ottani dolgozókkal együtt, a megadott keretszámok alapján. Meghatározott időközökben a tervtanzék és a mezőgazdasági statisztikai tanszék dolgozói megint meglátogatják együtt a kolhozot, megvizsgálják a tervteljesítést, megbeszélik a tervellenőrzés során észrevett hibákat a kolhoz vezetőivel, s együttes erővel próbálják megtalálni a hibák kijavításának útját. Vagy például: az Intézet állandó szoros kapcsolatban van az egyik textilkombinát-

tal; ide jár a diákok egy része és az aspiránsok közül többen gyakorlati munkára, az Intézet tudományos dolgozói tartanak továbbképző szakmai és politikai előadásokat az üzemben, valamint évenként legalább egyszer tart a kombinát és az Intézet együtt többnapos tudományos konferenciát. Ezeket a konferenciákon résztvesznek és előadásokat tartanak az Intézet tudományos dolgozói, professzorai s a kombinát gazdasági, mérnöki szakemberei és munkásai. Ilyenkor a tudomány és gyakorlat emberei együttesen megvitatnak egy-egy gazdasági, gazdaságstatisztikai, iparstatisztikai problémát; pl. egy újabb önköltségszámítási eljárást, vagy egy újabb termelékenységi mutató kiszámításának módját és elvi szempontjait, stb. Nagyon sok új eljárás, új kiszámítási mód született már az ilyen konferenciák eredményeképpen.

A gyakorlattal való szoros kapcsolatot biztosítja az is, hogy az Intézet tanácsának állandó tagja a Szovjetunió Központi Statisztikai Hivatalának egyik vezetője s így a tanácsüléseken keresztül résztvesz az Intézet elvi irányításának munkájában, valamint az is, hogy az Intézet professzori karának több tagja rendszeresen résztvesz a Szovjetunió Központi Statisztikai Hivatalának kollégiumain.

Az Intézet professzori karában ott találjuk a szovjet statisztika és számvitel legkiválóbb képviselőit: Szavinszkij, Novikov, Jasztremszkij, Bojarszkij, Zsebrák professzorokat, akiket a szovjet közgazdászok nagy megbecsülése vesz körül.

Látjuk tehát, hogy a Moszkvai Gazdaságstatisztikai Intézet magas színvonalú oktató-, nevelő- és tudományos munkájával veszi ki méltó részét a kommunizmus építésének hatalmas feladataiból; megfeszített erővel dolgoznak az Intézetben azért, hogy minél jobb szakképzettségű statisztikus kádereket neveljenek a Szovjetunió és a népi demokráciák részére.

Megjelent a

Statisztika a vállalatvezetés szolgálatában

Útmutató ipari üzemek számára

című népszerű ismertető füzet.

A Népgazdasági Tanács 443/23/1950. számú határozatának megfelelően a Központi Statisztikai Hivatal e népszerű útmutatóban ismerteti az iparstatisztika fogalmát, feladatait, a statisztikai elemzés eszközeit a vállalati munka eredményességének mérésében, a vállalati igazgatók vezető és ellenőrző tevékenységének szolgálatában.

Ára: 5,— Ft

Kapható a

**14. SZ. TERVGAZDASÁGI KÖNYVESBOLTBAN ÉS AZ
ÁLLAMI KÖNYVTERJESZTŐ VÁLLALAT
KÖNYVESBOLTJAIBAN**